

SANTRAUKA

Lavoriškių girininkija priklauso Vilniaus miškų urėdijai. Jos medynų plotas – 3618 ha. Didžiausią plotą sudaro pušynai 2781 ha (77 %) ir eglynai 623 ha (17 %), iš lapuočių didžiausią plotą sudaro beržynai 206 ha (4 %). Pagal medynų amžiaus struktūrą jaunuolynai užima 17 % plotą, pusamžiai medynai – 51 %, pribreštantys medynai – 20 % ir brandūs – 12 %.

Siekiant įvertinti elninių (*Cervidae*) pasiskirstymą, biotopuose buvo vykdomas stirnų, elnių ir briedžių tyrimas, kuris atliktas 5 pagrindiniuose Lavoriškių girininkijos biotopuose: pušų jaunuolynuose, pusamžiuose pušynuose, brandžiuose ir pribreštančiuose pušynuose, eglynuose ir beržynuose. Ištirtas bendras transektų ilgis sudarė 5,2 km. Elninių gausumas ir pasiskirstymas išvardintuose biotopuose buvo nustatytas, registruojant šių žvėrių ekskrementus apskaitos maršrutuose. Tyrimų laikotarpiu didžiausias stirnų vidutinis ekskrementų krūvelių skaičius 100 m ilgio ir 3 m pločio transekteje $1,9 + 1,05$ vnt pastebėtas eglynuose, o mažiausias pribreštančiuose ir brandžiuose pušynuose $0,3 \pm 0,12$ vnt, tauriųjų elnių – atitinkamai didžiausias eglynuose $1,2 \pm 0,63$ vnt, o mažiausias – pusamžiuose pušynuose $0,45 \pm 0,3$ vnt.; briedžių - didžiausias pušų jaunuolynuose $0,56 \pm 0,39$ vnt, o jų neaptikta pribreštančiuose ir brandžiuose pušynuose.

Tyrimo rezultatai rodo, kad elninių žvėrių mitybos ir slapstymosi sąlygos skirtinguose biotopuose yra nevienodos, todėl skiriasi juose randamų ekskrementų krūvelių gausa, kuri parodo naudojimo medyno intensyvumą arba patrauklumą šiems žvėrimis.

Skirtingų biotopų reikšmę elniniams lemia ne tik jų naudojimo intensyvumas, bet ir užimamas plotas. Kai elninių tankis nedidelis, jie pasirenka pagal maitinimą pačius patraukliausius plotus, tirtu atveju t. y. briedžiai.

Daugiausia žalos girininkijoje daro elnių ir briedžių spyglių ir ūglių skabymas. Norint apsaugoti vertingus medynų plotus, stebimas ir skaičiuojamas žvėrių tankis, kai kurie plotai aptveriami tvoromis, gerinamas žvėrių maitinimas, įrengiant daugiau šėryklų, daugiau kertama drebulių, medžiai purškiami repelentais.